

У четвертій секції («Джерелознавство, історіографія та спеціальні історичні дисципліни») цікаву дискусію викликала доповідь *А.Красножона* (Одеса), яка торкалася проблеми датування оборонного рову Білгород-Дністровської фортеці. Про археологічні знахідки у Дубно періоду литовсько-польської доби повідомив здобувач *В.Чекурков* (Рівне). Стан вивчення історіографії бібліотечної та видавничої діяльності церковних православних братств Волинської губернії другої половини XIX – початку XX ст. підсумувала здобувач *О.Сажок* (Луцьк). Дослідниця виокремила вчених, предметом наукового інтересу яких була багатогранна діяльність церковних братств. Інтерес у науковців викликала доповідь канд. іст. наук *А.Сови* (Львів) про символіку пластового куреня «Лісові чорти», члени якого брали активну участь у громадському житті Галичини 1920–1930-х рр. Історіографічний аналіз діяльності іспанської дипломатії у період консолідації демократії у цій піренейській країні (1980–1990-ті рр.) зробила аспірант *Л.Матлай* (Київ).

На завершальному засіданні керівники секцій підбили підсумки та узагальнили роботу конференції. Результати пошуків молодих науковців увійшли до збірника наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії», який є фаховим виданням у галузі історичних наук.

Л.В.Легасова (Київ), Н.О.Шевченко (Київ)

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «УКРАЇНА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: ДЖЕРЕЛА ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ» (ДО 65-ї РІЧНИЦІ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ)

Захід під такою назвою відбувся 27 квітня 2010 р. у Меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.». Його організаторами виступили Міністерство оборони України, Міністерство культури і туризму України, Державний комітет архівів України, Інститут історії України НАНУ, Меморіальний комплекс «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.», Національний військово-історичний музей України, Національний університет оборони України, Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова, молодіжна громадська організація «Київський клуб “Червона зірка”».

Мета конференції полягала в обговоренні теоретичних і практичних аспектів фундаментальних досліджень проблематики Другої світової та Великої Вітчизняної воєн, архівної й музейної справи, «українського аспекту» перемоги, увічнення пам'яті про учасників та жертви світового збройного конфлікту. Ураховуючи рівень наукового форуму, його організатори виходили з необхідності охоплення всіх найважливіших подій воєнної доби. Тематика конференції включала питання:

- історіографія та джерела історії України періоду Другої світової війни, бойові дії на українському театрі війни;
- окупаційний режим на території України;
- радянський рух Опору та український самостійницький рух;
- суспільно-політичні та економічні процеси, проблеми історичної пам'яті.

Конференцію та пленарне засідання відкрив директор Інституту історії України НАНУ, академік НАН України *В.А.Смолій*, який у своєму виступі дав змістовну характеристику сучасного стану досліджень історії Другої світової війни в Україні і за кордоном, окреслив основні перспективи наукового пошуку. Учасникам, організаторам та гостям конференції надіслали привітання керівники уряду України, міністерств оборони та культури і туризму. Перед присутніми виступили голова Державного комітету архівів України *О.П.Гінзбург*, академік НАН України, учасник Великої Вітчизняної війни *П.Т.Тронько*, директор департаменту гуманітарної політики Міністерства оборони України *І.І.Тищенко*, заступник міністра культури і туризму України *О.Г.Бенч*.

На пленарне засідання було винесено узагальнюючі доповіді провідних науковців (істориків, архівістів, музеєзнавців), в яких прозвучали теоретико-методологічні міркування

з приводу опрацювання складних і суперечливих явищ та процесів, що мали місце в період Другої світової та Великої Вітчизняної воєн, оцінка перспектив, аналіз сучасного стану історичної пам'яті про війну і суспільної реакції на тогочасні події.

Секційні засідання орієнтувалися на спеціальне обговорення певних тем. Згідно з існуючою традицією, було виокремлено чотири групи проблем, що охоплюють весь перебіг війни. Так, учасники першої секції займалися методологією, історіографією і джерелознавством, архівною та музейною справами у тій частині, в якій вони стосуються історії Другої світової і Великої Вітчизняної воєн. Нацистський окупаційний режим у всіх його режимних, адміністративних, соціально-економічних, культурно-освітніх, етноконфесійних, морально-психологічних вимірах – ця тематика становила центральну вісь дискусій у другій секції. Радянський рух Опору та український самостійницький рух як феномени суспільного розвитку стали предметом детального розгляду учасників, які працювали у третій секції. Остання, четверта, секція присвячувалася широкому колу питань суспільного, економічного, соціокультурного спектрів, заходам радянського уряду, спрямованим на мобілізацію матеріальних і людських ресурсів, підвищенню обороноздатності країни. Особливе значення надавалося проблематиці колективної та індивідуальної пам'яті про війну. Напрацювання теоретичного і практичного змісту у цій царині в останнє десятиліття створили підґрунтя для плідного обміну думками, а також вироблення підходів і рекомендацій у сфері державної політики пам'яті.

У роботі конференції взяли участь близько 120 вчених-істориків, провідних фахівців архівної та музейної справи від 48 організацій та установ з 11 областей України та АР Крим, науковці з Росії, Білорусії, а також ветерани війни, офіцери-слухачі Національного університету оборони України, курсанти Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації НТУУ «КПІ», студенти-історики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка та Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова.

Організатори конференції сподіваються, що її результати стануть помітним внеском у вивчення і популяризацію історії Другої світової та Великої Вітчизняної воєн. Матеріали міжнародної наукової конференції «Україна у Другій світовій війні: джерела та інтерпретації» передбачається випустити окремим виданням.

У рамках конференції відбулася презентація виставки «Війна і перемога в історичній пам'яті українського народу» із циклу спільних заходів «Війна. Документ. Пам'ять» Державного комітету архівів України та Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.». Понад 2000 документів із фондового зібрання меморіалу, центральних та обласних архівів України, держархівів АР Крим, міст Києва та Севастополя показують різноманітні аспекти гігантського полотна, з яких складається історична пам'ять нації, підкреслюють велич перемоги над нацизмом, акцентують героїчну історичну спадщину країни, немеркнучу пам'ять про героїв-визволителів, повагу до індивідуальної пам'яті кожного представника багатонаціонального українського народу.